

צדור ידיעות

מִן הַמְזוּרָה הַתִּיכוֹן

תורכיה

הפרלמנט התורכי אישר את חוזה הידידות שנחתם בין עבא"י ותורכיה, בעת ביקורו של המלך עבדאללה בתורכיה בחודש ינואר.

וזהו נוסח החוזה:

(1) שלום וידידות תמיד ישררו בין הממלכה העבר-ירדנית ההאשמית והרפובליקה התורכית ועמיהן.

(2) קשרים דיפלומטיים יקבעו בין שני הצדדים בהתאם לעקרונות הבינלאומיים.

(3) הסכם מיוחד יחתם בענייני משפט, מסחר, חילופי קונסולים, ותיירות של אזרחי שתי המדינות, בהתאם לעקרונות הבינלאומיים ועל יסוד יחס-גומלין בין שתי המדינות.

(4) אם תפול מחלוקת בין שני הצדדים, יזדקקו ליישובה בדרכי שלום בהתאם לסעיף 33 של אמנת האומות המאוחדות.

(5) אין החוזה פוגע בהתחייבויותיה של אחת המדינות הקיימות או אלו שתוטלנה על אחד הצדדים, בהתאם לאמנת האומות המאוחדות.

(6) תוקף חוזה זה לעשר שנים. תקפו יתחדש באופן אוטומטי, אלא אם כן יודיע אחד הצדדים שנה לפני תום תקפו, שאין הוא רוצה לקיימו.

*

— חברות התעופה האזרחיות בארה"ב קיבלו זכויות לפתוח קו איירי בין ניו-יורק ואנקרה דרך לונדון, אחת לשבוע, הלך וחזור.

*

חברת „סטאנדארד טלפון אנד קייבל לימיטד“

קיבלה הזמנה להקים תחנות אלחוט באנקארה וקושטא; ע"י כך יקם קשר האלחוט משוכלל בין תורכיה לבין ארצות התבל.

סוריה

תעשין ידוע-במצרים (ממוצא סורי) תרם עשרת אלפים לירות למען פיתוח התעופה בסוריה.

*

פקידי חברת הסיגרינות „רבחי“ בסוריה תרמו 30 אלף ל"ס לאגודת התעופה הסורית, למגבית קניית אוירונים להקמת האויריה הצבאית-הסורית.

*

— ממשלת סוריה ביקשה מממשלות לבנון, עיראק, מצרים וסעודיה רשות חניה לאוירוניה בשדות התעופה בכירות, בגדאד, קהיר ובסעודיה.

*

מומחים סורים ועיראקים דנים בתכנונית של סלילת קו מסילת-ברזל רחבה בין דמשק ובגדאד, לשם העברת סחורות הבאות מהודו, איראן נארצות אחרות.

*

— משלחת אמריקאית עומדת להגיע לסוריה, לשם חתימת הסכם לניצול אוצרות הכרום המצויים בחבל לדאקיה, כידוע היתה תורכיה עיקר מקור הכרום במזרח-התיכון.

*

כמות הנשק שנתפסה בחבל העלאוים מאז החל המרד האחרון של סולימן מורשד: 1700 רובים, 15 אלף כדורים, 600 אקדחים, 3 ארגוני רימוניידי.

לחרטום כדי ללמוד את סדרי הצבא בסודאן.

*

קבוצה גדולה נוספת של קצינים וסגני קצינים של הלגיון הערבי עומדת לצאת למרכז האימון של הצבא הבריטי באנגליה.

הקפטן ראמל המוד, הנספח הצבאי בצירות העברירדנית באנגליה ביקר בכמה בתי-ספר צבאיים אנגליים, וביחוד באלה המאמנים בשימוש במוכונות משוריינות. ידוע כי גלאב-פחה, מפקד הלגיון הערבי, מקדיש תשומת לב רבה לאימונם של הקצינים הערבים, העתידים למלא את מקומם של הקצינים האנגלים בלגיון הערבי.

*

ראש הממשלה החדשה, סמיר רפאעי פחה, שבא במקום אברדיה האשם פחה, נטל על עצמו גם את תיק מיניסטריין החוץ וההגנה.

ערב-הסעודית

„ניו כרוניקל“ מוסר מקהיר שמשלחת צבאית בריטית כת ארבעים קצינים בראשות גנרל יצאה מקהיר לסעודיה, באירונים צבאיים. הידיעה הרווחת היא שהמשלחת הצבאית הבריטית תעסוק באמון הצבא הסעודי. ראש המשלחת הוא הבריגדיר בירד, שהיה מושל צבאי באי סאמוכ היוני עד שנכבש ע"י הגרמנים.

*

בביקורו של יורש העצר האמיר סעוד בארה"ב ענד לו הנשיא טרומן אות-הצטיינות גבוה „בעבור שירותו המוכשר, כמפקד הצבאות של סעודיה, שהודות לו נשארנו נתיבי היבשה, האויר והים פתוחים לשימוש בנות-הברית, וע"י כך תרם תרומה רבה לאמץ המלחמה של בנות הברית“.

*

בשיחת המלך אבן סעוד עם עתונאים לאחר ביקורו בזהראן, מרכז מעיינות הנפט הסעודי, אמר המלך כי בדעתו להקדיש את כספי ההלי ואה שסעודיה קיבלה מארה"ב לשם קידום הארץ מבחינת הבריאות, החינוך, החקלאות והתחבורה. במיוחד ציין את תכנית בניית מסילת-ברזל מנמל דמאס שעל חוף המפרץ הפרסי לריאד, בירת ערב-הסעודית. הברת הנפט האמריקאית-ערבית היא שתציא לפועל את העבודה הזאת.

*

— לפי סטטיסטיקה שפרסמה ממשלת סוריה מגיע הרבוי הטבעי בסוריה כדי 4,5% לשנה. אחוז זה הוא הגבוה ביותר בעולם. לפי הסטטיסטיקה עלול להתרבות מספר תושבי סוריה במיליון נפש כל שבע שנים. מעריכים את מספר התושבים כיום בשלושה רבע מיליון (מוה רבע מיליון בודים).

*

אהדים מהשבטים הכדוים-הסורים שנודו לעבר-הירדן בחפשמ אחר מרעה, נוטים להשאר בעבר-הירדן רגל ההקלות שיקבלו בארץ זו. העתונות הסורית מוסרת כי שבטים סוריים רבים, בחפשמ אחר מרעה, עברו לעיראק, עבה"ו ונגד (ערב הסעודית).

לבנון

הקצבות מיוחדות נקבעו בתקציב מיניסטריין ההגנה הלבנוני לשיגור משלחות תלמידי ביה"ס הצבאיים לחו"ל לשם לימוד השיטות הצבאיות החדשות. תקציב ההגנה הכללי שאושר ע"י ביה"נ הוא עשרה מיליון ומאתים ושישים אלף ל"ל.

*

ביה"נ הלבנוני אישר סופית את קנית מסה"ב בקו ראס"אל-נקורה — טריפולי, במחיר 5 מיליון ל"ל, בששה תשלומים שנתיים. מיניסטר החוץ מסר כי בנית המסילה עלתה לאנגליה 41 מיליון ל"ל, והיא מוערכת כיום ב-22 מיליון ל"ל.

עבר-הירדן

— ממשלת עיראק הרשתה לחברת התעופה הערבית בע"מ שנוסדה ברבת-עמון לקיים טיסות שבועיות בין בגדאד ורבת-עמון, כן הרשתה לחברת התעופה לקיים טיסה אחת לשבוע בקו בירות — בגדאד, בתנאי שלחברת התעופה העיראקית תינתן הרשות לקיים קו דומה.

*

ממשלת בריטניה תרמה סך חצי מיליון לירות „צבאו של המלך עבדאללה“.

*

שני קצינים מהלגיון הערבי עבה"י הגיעו

*
— מיניסטריון הפנים המצרי דורש הקצבה בסך רבע מיליון לירות לחוק כוחות המשטרה. כבר נעשו ההכנות להקמת 25 תחנות משטרה נוספות, וכן מתכוננים להרחיב את המחלקות לחקירת פשעים.

*
— ב-1/8 פינה הצבא הבריטי את מבצר ראס אל-תיך באלכסנדריה. צבא בריטי חנה במבצר זה משנת 1882. כוונתה של ממשלת מצרים להפוך את המבצר למרכז הציווד הימי המלכותי. — בפברואר יפנה הצבא הבריטי שני סקרטים נוספים בקרבת אלכסנדריה.

*
ב-7 לפברואר פינה הצבא את סקרטיין מוצ' טפה פחה באלכסנדריה. גם סקרטינים אלה הוחזקו ע"י הצבא הבריטי מאז הכיבוש האנגלי ביולי 1882.

*
ב-15 בפברואר עזב הצבא הבריטי את מצודת "כום דבה" באלכסנדריה, ומסדה לידי הצבא המצרי. עם פגוי מצודה זו הושלם פינוי הצבא הבריטי מאלכסנדריה.

*
ממשלת מצרים הקציבה 150 אלף לירות להקמת שתי תחנות רדיו חדשות. האחת בכוח קילוואט ושניה — בת 25 קילוואט.

מרוקו

ממשלת צרפת החליטה לתון את האמיר עבד אל-כרים, שעורר ב-1925 מרד נגד צרפת וספרד במרוקו, והגולה לאי שיוניון (ליד מדר-גסקר). האמיר הגהו כבן 65. יחד אתו נמצאים באי בני משפחתו, 35 נפשות במספר. בשנות שבתו באי עסק בחקלאות. מעתה הורשה לגור ברביירה הצרפתית.

*
ממשלת ספרד פירטמה הודעה נגד חניגתו של עבד אל-כרים ע"י צרפת, מבלי לשאול לדעתה תחילה, הואיל וזה בניגוד להסכם שבנייהו משנת 1926, המחייב להזעיק בכל צעד שיעשה לגבי האמיר. אין זאת אומרת כי ממשלת ספרד מתנגדת באופן עקרוני לחניגתו של הא-מיר, והיא תעיין בדבר בעין ימה.

קבוצת מומחים אמריקאים יצאה לסעודיה לעבודה בהנחת קו צינור הנפט לחוף הימ-התיכון.

*
יורד חברת הנפט האמריקאית-ערבית הצהיר כי סיומו של צינור הנפט הסעודי יהיה כנראה בפורט-סעיד. החוף הלבנוני או הסורי עדיין מועמד לכך, אולם חופה של א"י ירד כמעט לגמרי מעל הפרק לרגל הצפיפות הגדולה בחיפה ומצבה המדיני הקשה של ארץ-ישראל. "איננו רוצים להקים מפעלנו במקום שבו יהיה נתון לסכנת פצצות", לפי טוכנות ידיעות ערבית תארך הנחת הקו כ-3 שנים. ארכו יהיה כ-1200 מיל. מקום שבשנת 1950 יפיקו כששה מיליונים גלון ליום. הוצאות הנחת הקו תעלינה כעשרים מיליון לירות.

*
בחציאי קטר (על החוף המזרחי של חצי האי ערב) מדרום לבחריין עומדים לחפור בא-רות נפט חדשות. הזכוין נמסר לחברה-בת של חברת הנפט העיראקית. מעריכים כי התפוקה תהיה שווה לזו של מעיינות בחריין — היינו כמיליון טון בשנה.

עיראק

ממשלת עיראק אישרה את קבלתם של אר-בעה קצינים סורים לביה"ס לתעופה צבאית בעיראק. בקשתם של מספר קצינים עיראקיים שיצאו לפנסיה לעבוד בצבא הסורי כמאמנים — הועברה לעיון למיניסטר ההגנה.

עזן

— בעזן נפתחה ישיבת המועצה המחוקקת הראשונה במושבה אנגלית זו.

מצרים

ממשלת מצרים הכינה תכנית הגנה כוללת לחיל היבשה, הצי ולחיל התעופה. התקציב החדש להגשמת התכנית מגיע לסך 50 מיליון ל"מ. לפי התכנית עומדים להקים חמשה בת-הדרכת גדולים ליצור נשק קל, מסוסים, תח-מושת וציוד.

*
— מצרים קנתה 20 סירות מהצי של ארה"ב.

המזרח-התיכון

— העתונות הערבית מוסרת את המספרים כדלקמן שנחרמו ע"י הממשלות הערביות להח' זקת משרדי התעמולה בלונדון והשיגטון במ' שך הזמן 1.4.45 — 31.12.46; עיראק — 135 אלף לירות. סוריה — 26.900 לירות. לבנון — 18.500 לירות. סעודיה — 2.000 לירות. ערביי ארץ-ישראל — 15.868 לירות.

*

— מדינות הליגה הערבית, מלבד תימן, חתרו על הסכם בעניני תעופה. התוצאה הראשונה של הסכם זה תהיה: ביטול הסכמי התעורפה שמדינות אלו חתמו עם חברות תעופה זרות. סעיפי ההסכם מקימים לכל מדינה ערבית: (1) חופש טיסה בתחומי הארצות הערביות האחרות. (2) רשות לחנות בשדות התעופה של הארצות האלו. (3) רשות להעביר נוסעים, דואר וסחורות בין הארצות האלו. אשר למסע — יהיה הדבר מסור לשלטונות. לכל טיסה מעל למקומות הקדושים בחגיגאי יצטרכו לר' שיון מיוחד. לפי ההסכם תוקם מועצה עליונה לתעופה אורחית שמרכזו יהיה בקהיר, שתפקח על ביצוע ההסכם.

*

בראשית מרס עומדת להתכנס ועידת מסה"ב בקהיר בהשתתפות תורכיה, עיראק, סוריה, ארץ-ישראל ולבנון. בין הבעיות שידונו בהן: — הסדר התחבורה בקו חיפה — בירות — טריפולי, — לקושטא (דרך חלב) וקשר לקו „אכספרס הטאורוס“; הסדר במשלוח תבילות; חילופי קרנות-משא בין הארצות וקביעת קרנות שינה ואוכל.

נג'אדה — פתווה

לרגל יום הולדתו ה-27 של המלך פארוק, בראשית פברואר יצאו מחמד נגימר החארי, יונס נפאע (מפקד ה„נג'אדה“ בחיפה) וכזאם בסיס (המפקד בעזה וסביבתה) ואחם 250 חברי נג'אדה, למצרים.

כן יצאו למצרים מפקד ה„פתווה“ ואחידים מעוררי, ומאתם חברי „פתווה“ אתם. כחנתן היתה להשתתף בטכס הדלקת הפיד לכבוד המלך פארוק. טכס שנחבטל לרגל מצב החירום במצרים. חברי שני הארגונים נתקבלו כאורחי ממשלת מצרים ואוכסנו על ידה. השלטונות העמידו לרשות ה„פתווה“ אוטומובילים ממשל-

תיים. האחים המוסלמים ערכו חגיגת קבלת פנים בהשתתפות אלף „משוטטים“ (נג'אדה) — הארגון הצבאי למחצה שליד אגודות האחים. פלוגות „נג'אדה“ מתארגנות גם ליד אגודות „האחים המוסלמים“ בארץ ומספר חבריהן — כמה מאות. מחמד סעד אל-דין סנאג'רי, מפקד ה„נג'אדה“ במצרים, נלחם ל„פתווה“ בימי שהו"ה במצרים.

מנהיג האחים המוסלמים במצרים, שייך חסן אל-בנא, ביקר במחנה ה„פתווה“ בקהיר בליות שני אישים מוסלמים מהודו ומדריכים מאגודות „האחים“ ו„המשוטטים“. בנאום אחר המסקר של „הפתווה“ אמר: „יש לכם כאן גדודי „משוטטים“ וחרבות של „האחים“ המצ' פים לשעה, בה יעמדו לצרכם במלחמת המצווה להצלת פלשתינה“; כאמל עריקאת, מפקד ה„פתווה“ הביע את נכונות „הפתווה“ לכל קרבן.

בהצהרת מפקד ה„נג'אדה“, מחמד נגימר החארי במצרים, נאמר: „אנחנו חיילי פארוק“. הוא הודיע כי ביום הולדתו ה-28 של פארוק תתכנס ועידת נוער כל-ערבי.

כידוע, בחזרם ממסע זה מצרימה נמצא במ' כזוניותיהם של החוגגים נשק בלא-רשיון.

*

בקשר למו"מ על איחוד ה„נג'אדה“ וה„פתווה“ הודיע „פלקור“ בסוף ינואר:

בשעתו מונחה על ידי הועד הערבי העליון „ועדת שלושה“ כדי לבצע את האיחוד: — אמיל גורי ורפיק תמימי מטעם המפלגה הערבית וארגון הנוער („פתווה“), שהם חברים גם בועד הערבי העליון, ומחמד נגימר החארי, מפקד הארגון הבלתי-מפלגתי „נג'אדה“, ועדה זו עיבדה תכנית מוסכמת ומפורשת לאחד את שתי התנועות היריבות וניסח הסכם המ"חייב: בחירת מפקד אחד לארגון המאוחד. ה„נג'אדה“ הסכימה לכך, מתוך כשתון שמפקדה החארי יהיה המפקד המבוקש, הואיל והיא חזקה לאין עוררן מן „הפתווה“.

אולם החוסיינים הסכימו למפקד אחד במ' גמה למצוא אישיות חשובה משלהם, שאפשר יהיה לכפותה על „נג'אדה“ והאופוזיציה, וגם עשו מאמצים רבים בכיוון זה. בין המועמדים שהציעו היו גם רפיק תמימי, חוסייני בשני-

הששים, הנהגה מפרסטיגיה כללית ניכרת; צדקי קאטיס, מפקד משטרת רבת עומן שבעבר-הירדן (יליד שכם), ועאיץ' סוחון, (יליד שכם) היושב גם הוא ברבת עומן. כן ניסו להציע גולים אחרים היושבים בסוריה, מהם קצין אחד מהצבא הסורי בחומס, ושמוצאו מן הכפר ריינה בסביבות נצרה.

כאשר נכשלו כל מאמצי החוסינים למצוא מפקד משלהם, ניסו להציע מפקדה בת שלושה מפקדים, בעלי זכויות שוות, מתוך תקוה שע"י כך ייחלש כוחו של מפקד ה"נג'אדה" הווארי. הם גם החלו להפיץ שמועות חסרות יסוד, כא"י לו כבר הוסכם על מפקדה זו והזכירו כמפקד דים את הווארי, כאמל עריקאת, מפקד ה"פת" הזה", וצלאח נאור מתברון. האחרון הכריז מיד על התפטרותו מאותה מפקדה, אף על פי שאיש לא הודיע עדיין על כניסתו אליה.

בשיחה עם ב"כ "אלישעב" הצהיר הווארי, שלפי שעה לא קיבלה ה"נג'אדה" מהועד העליון שום הודעה על כינון הגוף של ארגון הנוער; כן לא קיבלו שום הזמנה להצטרף לאותו ארגון בהתאם לחוקה שעובדה בשעתה ע"י הועדה המשולשת. לפי החוקה צריך לעמוד בראש הארגון החדש מפקד העליון, שיתמנה ע"י נשיא הועד הערבי העליון, והוא מצדו ימנה את בעלי התפקידים שמתחתיו ויטפל בכינון הארגון. עד כה לא ידוע כלום בדבר המנוי לתפקיד המפקד העליון (שהווארי שואף לכהונתו). ה"נג'אדה" עקרוניתיהם וקיומם; כן עומדים הם לפקודת המופתי וגשמעים לוועד העליון. ה"נג'אדה" מצפה בקוצר רוח לשעת אישורה של החוקה החדשה ולמינוי המפקד העליון ואז ייענו לקריאת המפקד ויצטרפו לארגון החדש (כלומר: ה"נג'אדה" מסכימה עקרונית למינוי אך אינם רואים לעצמם למעשה את האפשרות לקבל את קריאת הועד העליון).

בינתיים ממשיכים שני הארגונים בהקמת סניפים נוספים. במגידל נוסדו, זה ליד זה, סניפים ל"נג'אדה" ול"פתווה". כן אורגנו סניפים בכפרים הסמוכים. מחלקות ה"נג'אדה" מעזה, ברכיה, תמאמה ונעליא, ביקרו במגידל ובכפרי הסביבה.

— מפקד ה"נג'אדה" במחוז עזה כונן 9 סניפים בכפרי הסביבה הכוללים כ-200 איש. בסוף עזה מתארגנות קבוצות ספורט — כדור-רגל, אגרופנות וג'ודו-ג'יצו.

מפקד ה"נג'אדה" במחוז ירושלים, חאמד אח' מד ג'ניידי (מתברון) ועוזריו, סיירו בפלוגות בבירה, עין-כארם ורמאללה; ברמאללה התקיימה תהלוכה של חברי ה"נג'אדה".

— בחגיגות ביום מולד הנביא מחמד שחל השנה בראשית פברואר הופיעה ה"נג'אדה" בחגיגה פה בתהלוכה מיוחדת. כן השתתפה בחגיגות בחברון, צפת והאריזנס. בטול-כרם ועין-כארם עמדו פלוגות ה"נג'אדה" וה"פתווה" בתהלוכה משותפת. ה"פתווה" התבלטה בשכמ, תחת השם החדש: "ארגון הנוער הערבי" בטבריה, מגידל, ביפו, בעכו ובמקומות אחרים. רבים התקיימו תהלוכות צופים ונוער מכל הסוגים.

"המדריין" עבד אל-עזיז אחמד, חבר המרכז הראשי של "האחים המוסלמים" במצרים, נתן מנה כקצין-קשר ומפקח על סניפי "האחים" וה"ג'ודו-אלה" (ארגון הנוער שליד אגודות "האחים") בארץ-ישראל.

באספה ארצית של סניפי "האחים המוסלמים" בארץ, הוחלט על הקמת הנהלה ארצית שתעמוד בקשר עם ההנהגה המרכזית במצרים. ההנהלה תורכב משני נציגים מכל סניף בארץ, ושבעה נציגים ימונו ע"י ההנהגה המרכזית מסניפי "האחים" השונים בארץ. ההנהלה הארצית תפעל מתוך קשר עם ההנהגה המרכזית במצרים — כפי שמחייבת החוקה, — אולם בשיוניים ידועים שתציע ההנהלה הארצית ואשר יאושרו ע"י ההנהגה המרכזית. הסניפים המרכזיים בארץ הם: בירושלים, יפו, חיפה, שכם ועזה. למזכיר ההנהלה הארצית נבחר נמר מצרי (משכם).

— ב'11/11 התקיים בקלקליה מפקד ומסירת דגל ה"פתווה" לפלוגות ה"פתווה" בסביבת קלקליה. השתתפו פלוגות ממקומות שונים בארץ. נוכחו כאמל עריקאת, מפקד ה"פתווה"